

Organisatorisk och social arbetsmiljö

2020-12-28

Organisatorisk och social arbetsmiljö handlar om arbetsbelastning, arbetstider och kränkande särbehandling

OSA

Organisatorisk och social arbetsmiljö förkortas som OSA. Med organisatorisk arbetsmiljö menas hur arbetet ordnas, styrs, kommuniceras och hur beslut fattas, dvs hur det organiseras. Den sociala arbetsmiljön handlar om socialt samspel, socialt stöd och samarbete människor emellan. Reglerna finns samlade i Arbetsmiljöverkets föreskrift (AFS 2015:4)

Brister leder till problem

Är den psykosociala arbetsmiljön dålig ökar risken för olyckor. Men också en ökad risk för ohälsa som sömnstörningar, hjärt-och kärlsjukdom, ryggproblem och depression. Hög stressnivå leder till sämre koncentration, problemlösning och beslut.

Tre viktiga områden

Regelverket fokuseras på tre viktiga områden: Arbetsbelastning, arbetstid och kränkande särbehandling.

1. Arbetsbelastning

Det ska finnas en balans mellan de krav man ställer på medarbetarna och deras möjligheter och resurser att uppnå kraven. Arbetsgivaren ska se till att arbetsbelastningen inte leder till ohälsa.

2. Arbetstiden

När på dygnet vi arbetar och hur länge vi arbetar samt vår möjlighet till inflytande över arbetstiden påverkar hälsan. Arbetsgivaren ska vidta de åtgärder som behövs för att motverka att arbetstidens förläggning leder till ohälsa och att tid ges till återhämtning.

3. Kränkande särbehandling

Kränkande särbehandling handlar vanligen om mobbning, diskriminering och sexuella trakasserier. Men också om konflikter och att inte få den information man behöver.

Arbetsgivaren ska klargöra att man inte accepterar kränkande särbehandling på arbetsplatsen och vidta åtgärder så att det inte uppstår.

Ta reda på hur medarbetarna mår

Det är viktigt att som chef vara närvarande och möta medarbetarna i vardagen, det gör det enklare att i tid upptäcka eventuella problem. Att ta upp även de ”mjuka frågorna” på personalmöten bidrar till ett öppet samtalsklimat. Tillsammans med regelbundna medarbetarsamtal ger det god bild av den psykosociala arbetsmiljön.

Att motverka kränkande särbehandling

Följande kan bidra till kränkande särbehandling:

- Ett otydligt arbetsinnehåll.
- Orättvisa.
- Svågermentalitet.
- Obalans mellan krav och resurser.
- En otydlig ledning med otydliga regler.
- Dåligt socialt stöd från chefer.
- Dålig återkoppling på arbetsinsats.

Kunskaper ska finnas

Arbetsgivaren ska ha kunskap om hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning och kränkande särbehandling. Det ska också finnas mål som beskriver detta. Målen ska vara skriftliga om företaget har minst 10 anställda. Se mer i faktabladet om SAM.

Mer information och stöd

Reglerna om organisatorisk och social arbetsmiljö bygger på det systematiska arbetsmiljöarbetet och innebär att även den psykosociala arbetsmiljön ska kartläggas och riskbedömas. Kontakta oss i Säker Arbetsmiljö Sverige så hjälper vi dig.